

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200775
Dátum vydania rozhodnutia: 12.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5019200775.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: X. U., nar. XX. Y. XXXX, bytom Č., adresa na doručovanie ul. R. V. Č.. XXXX/X, Č., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. októbra 2019, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. apríla 2020, č.k. 25Sa/48/2019-53, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. apríla 2020, č.k. 25Sa/48/2019-53, m e n í tak, že rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. októbra 2019 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred krajským súdom a kasačným súdom v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Žiline (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č. k. 25Sa/48/2019-53 zo dňa 23. apríla 2020 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. októbra 2019 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. mája 2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok zo dňa 10. apríla 2019, nakoľko z posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky žalovanej v Čadci vyplynulo, že žalobkyňa nemá pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav mieru poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu bola žalobkyni stanovená na 35 %.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia žalovanej bol odborný posudok posudkového lekára sociálneho poistenia žalovanej, ústredie, so sídlom v Žiline z 10. októbra 2019, podľa ktorého nie je žalobkyňa invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, má naďalej 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkoví lekári sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovanej dospeli k záveru, že z lekárskeho nálezov založených v posudkovej dokumentácii nevyplýva, že by zdravotné postihnutia žalobkyne zodpovedali vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako 40 %, a zhodne dospeli k záveru, že žalobkyňa nie je invalidná. Ani po opakovanom posúdení zdravotného stavu žalobkyne posudkoví lekári sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovanej nezistili takú zmenu v zdravotnom stave, ktorá by odôvodňovala uznanie invalidity.

3. V lekárskej správe zo dňa 10. októbra 2019 vypracovanej za účelom posúdenia invalidity na základe konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu posudková lekárka sociálneho poistenia žalovanej MUDr. K. U. uviedla, že zdravotný stav žalobkyne bol opakovane posúdený. V júni 2017 bola v konaní o odvolaní určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % (30 % pre inkontinenciu moču II. stupňa so zvýšením o 5 % pre ostatné ochorenia). Pri posúdení zdravotného stavu v júni 2019 bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %, pričom bolo zmenené rozhodujúce zdravotné postihnutie - rozhodujúcim zdravotným postihnutím boli určené chrbticové ťažkosti s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % so zvýšením percentuálnej miery poklesu o 5 % pre ostatné ochorenia. V čase posúdenia zdravotného stavu v júni 2019 bola urodynamickým vyšetrením potvrdená inkontinencia moču stresová I.-II. stupňa, čo je čiastočné zlepšenie oproti predchádzajúcemu posúdeniu zdravotného stavu v roku 2017, čo sa týka hodnotenia inkontinencie moču. Aktuálne urodynamické vyšetrenie zo septembra 2019, doložené po odročení konania o odvolaní, potvrdilo progresiu inkontinencie moču zo stupňa I.-II. na II. stupeň inkontinencie, ktorá je stresová (námahová). Detruzor (t.j. vypudzovač) je s normálnou funkciou, normotonický, normokompliantný, detruzorové kontrakcie neprítomné, postmikčné reziduum (t.j. zvyšok moču po vymočení) nebolo potvrdené, preto by pri osobitnom hodnotení tomuto zdravotnému postihnutiu zodpovedala miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na dolnej hranici daného rozpätia, t.j. 30 %. Konanie o odvolaní bolo v auguste 2019 odročené za účelom doplnenia aktuálneho neurologického vyšetrenia, keďže žalobkyňa uvádzala subjektívne chrbticové ťažkosti, ale neurológom v roku 2019 vyšetrená nebola. Doplnenie tohto odborného vyšetrenia bolo potrebné v záujme zistenia a objasnenia skutočného stavu veci. Žalobkyňa sa neurologickému vyšetreniu podrobila dňa 04. októbra 2019, pričom zároveň v konaní o odvolaní doložila aj urodynamické vyšetrenie zo dňa 13. septembra 2019. Neurologické vyšetrenie z októbra 2019 potvrdilo chrbticové ťažkosti v driekovom úseku kliniky bez prejavov koreňového dráždenia, čo koreluje aj s predtým dokumentovaným nálezom neurológa z júna 2018. Objektívne neurologicky sú šlachovookosticové reflexy na horných aj dolných končatinách, v krčnom úseku sú rotácie voľné, predklon a záklon hlavy je bez obmedzenia, v driekovom úseku je flexia aj extanzia do koncovej fázy, na dolných končatinách je tonus aj trofika v norme, napínacie menévre sú negatívne. Uvedený funkčný nález by pri osobitnom hodnotení zodpovedal dolnej hranici z percentuálneho rozpätia 20-35 %, pretože nie sú prítomné prejavy nervového a svalového dráždenia, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku je v koncovej fáze.

4. V zmysle uvedeného bola za rozhodujúce zdravotné postihnutie určená inkontinencia moču II. stupňa, ktoré zdravotné postihnutie má aj najvyššie percentuálne hodnotenie, pričom opodstatnená je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na dolnej hranici daného rozpätia, t.j. 30 %. Pridružené zdravotné postihnutia uvedené v diagnostických záveroch svojím percentuálnym hodnotením neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie, pri hodnotení vzájomných súvislostí majú čiastočný vplyv na schopnosť zárobkovej činnosti, preto miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola zvýšená o 5 %. Chrbticové ťažkosti boli podrobne zdokumentované, uvedený funkčný nález čiastočne obmedzuje schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, neopodstatňuje zvýšenie percentuálnej

miery o maximum, t.j. o 10 %, pretože nie sú prítomné prejavy nervového a svalového dráždenia, obmedzenie pohybu je minimálne. Syndróm karpálneho tunela viac vpravo, je aktuálne v liečbe, preto tieto ťažkosti nie sú t.č. hodnotené z posudkového hľadiska, ani neurológ pri vyšetrení dňa 04. októbra 2019 nevyšetroval testy na karpálny tunel, účastníčka konania bola po obstrukcii na karpálny tunel obojstranne. Úžinový syndróm lakt'ového nervu, obojstranná epikondylitída lakt'ových kĺbov nie je spojená s obmedzením funkcie lakt'ových kĺbov, pri vyšetrení posudkovým lekárom je v lakt'ových kĺboch flexia a extenzia voľná, v zápästiach je palmárna a dorzálna flexia terminálne redukovaná, jemná motorika rúk nie je porušená. Postihnutie funkcie horných končatín pri tomto zdravotnom postihnutí nie je dokumentované ani odbornými vyšetreniami. Podľa emg vyšetrenia je možná počínajúca motorická axonálna polyneuropatia dolných končatín. Funkčne nie je prítomné postihnutie, silový ani motorický deficit na dolných končatinách nemá. Primárna osteoartróza prstov a bedier a reaktívna artritída s tendinopatiou po prekonanej versíniovej infekcii nie je spojená s funkčným postihnutím. Objektívny nález pri reumatologických vyšetreniach je opakovane bez evidentnej artritídy, t.j. zápalu kĺbov. Pridružená je ľahká priedušková astma. Liečba astmy bola opätovne zahájená v apríli 2019, predtým bola naposledy vyšetrená v januári 2018. Ľahká priedušková astma, berúc do úvahy aj doterajší priebeh liečby astmy, pri osobitnom hodnotení je ochorenie posudkovo nevýznamné. Chronická rinopatia, ako aj dysplázia krčka maternice sú nálezy posudkovo nevýznamné, neovplyvňujú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Samotná skutočnosť, že účastníčka konania sa podrobila v minulosti opakovaným operačným výkonom, nie je pri hodnotení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu posudkovo významná. Pridružená ureterocystokéla je pri aktuálnom urodynamickom vyšetrení v septembri 2019 len naznačená pri tlaku na maternicu aj zadnú stenu pošvy, bez poklesu. Tento nález nie je posudkovo významný. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 35 %.

5. Krajský súd poukázal na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti, a ktorý sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Krajský súd mal za to, že posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia podmienky spĺňajú.

6. K žalobkyňou predloženému znaleckému posudku č. X/XXXX zo dňa 06. októbra 2017 MUDr. M.Á. E., znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, v odvetví neurochirurgia, krajský súd uviedol, že žalobkyňa žalovanej doručila len kópiu poslednej 13. strany posudku, z ktorého dôvodu nemohol byť znalecký posudok ako celok predmetom hodnotenia posudkovými lekármi sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovanej.

7. Krajský súd ďalej uviedol, že žalobkyňou predložený znalecký posudok č. X/XXXX zo dňa 06. októbra 2017, ktorý bol v celosti predložený len krajskému súdu spolu so správnou žalobou, následne spolu so žalobou doručil žalovanej. Štúdiom znaleckého posudku č. X/XXXX došiel krajský súd k týmto záverom: predmetný znalecký posudok bol vypracovaný za účelom posúdiť zdravotný stav žiadateľky (žalobkyne) - poškodenie chrčtice a jej vplyv na schopnosť vykonávať prácu, vo veci posúdenia zdravotného stavu v súvislosti s poškodením chrčtice a percentuálnym vyjadrením poškodenia pohybového aparátu pre účely súdneho konania. Podkladom pre vypracovanie znaleckého posudku okrem použitej odbornej zdravotníckej literatúry bola zdravotná dokumentácia žiadateľky (žalobkyne), lekárska správa zo Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina zo dňa 12. júna 2017 a vlastné vyšetrenie znalcom zo dňa 20.09.2017, ktoré je súčasťou znaleckého posudku.

8. Z lekárskej správy z vyšetrenia znalcom MUDr. M. E. zo dňa 20. septembra 2017 vyplýva len záver - M51.1 Poškodenie driekových a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou L1/2 centr. a vľavo, LIS 1.sin. irit. zánik. parc. vyjadrený L5 vľavo, Stp. boreliovejinf., pričom nemal krajský súd vedomosť, na základe akých vyšetrení, resp. odborných lekárskeho nálezov vyvodil uvedený znalec práve tento záver. Predmetný lekárskeho nález obsahuje len tento údaj, liečbu a odporúčania. Okrem toho krajský súd zistil, že v lekárskej dokumentácii žalobkyne, ktorá je súčasťou administratívneho spisu žalobkyne, sa predmetná lekárska správa - nález MUDr. E. zo dňa 20. septembra 2017 nenachádza. Krajský súd

uviedol, že je síce pravdou, že žalovaná si mala ako dôkaz vyžiadať znalecký posudok č. X/XXXX od žalobkyne v celosti, avšak napriek tejto skutočnosti konštatoval, že posudkoví lekári žalovanej by rovnako ako krajský súd prišli k záveru, že takto spracovaný znalecký posudok č. X/XXXX by nemohol slúžiť ako dôkaz konštatujúci záver, že žalobkyňa trpí diagnózou M51.1, nakoľko tento záver MUDr. E. nie je verifikovaný žiadnym iným odborným lekársnym nálezom (napr. MRI chrbtice). Znalecký posudok vypracovaný MUDr. E. by mohol byť podkladom na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť pre posudkových lekárov žalovanej, nakoľko len posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne je zverené dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia. Nakoľko však znalecký záver MUDr. E.Á. obsahuje nejasnosti, nie je dostatočne podložený odbornými vyšetreniami a nálezmi vo svojej verzii zo dňa 06. októbra 2017, nepredstavuje dôvod na ďalšie dokazovanie (resp. doplnenie dokazovania) zo strany posudkových lekárov žalovanej.

9. Krajský súd mal za to, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobkyne boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia žalovanej a sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Podľa názoru žalovanej, pokiaľ žalobkyňa bude trvať na lekárskejších záveroch vypracovaných MUDr. E., bude potrebné, aby ju tento lekár vyšetřil opätovne a následne svoj záver verifikoval ďalšími odbornými nálezmi a vyšetreniami za účelom vytvorenia objektívneho a nestranného podkladu, ktorý bude v budúcnosti slúžiť na dodatočné vyhodnotenie posudkovými lekármi sociálneho poistenia žalovanej.

10. Krajský súd tiež uviedol, že žalobkyňa má možnosť v prípade zhoršenia zdravotného stavu kedykoľvek znovu požiadať o invalidný dôchodok prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne, pričom ku svojej žiadosti je potrebné zabezpečiť všetky lekárske správy, ktoré môžu slúžiť ako podklad pre rozhodnutie žalovanej v konaní o priznanie invalidného dôchodku.

11. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že žalobkyni, ktorá v konaní úspešná nebola, náhradu trov konania nepriznal a rovnako nepriznal náhradu trov ani žalovanej podľa § 168 SSP a contrario, pretože nevznikli podmienky na jeho aplikáciu - výnimočnosť situácie.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP kasačnú sťažnosť. Uviedla v nej, že podstatou žaloby bolo, že žalovaná v správnom konaní nerešpektovala ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z. Krajský súd uvedením, že „Je pravdou tvrdenie žalobkyne, že žalovaná si mala ako dôkaz vyžiadať znalecký posudok č. X/XXXX od žalobkyne v celosti.“ sa uchýlil k tomu, že vykonal posúdenie tohto dôkazného prostriedku za žalovanú, hoci nie je správnym orgánom. Na jednej strane síce krajský súd uviedol, že posúdenie zdravotného stavu je odbornou otázkou, o ktorej si súd nemôže urobiť vlastný úsudok, no na druhej strane v prípade potreby, ak ide o závery žalobkyňou predloženého znaleckého posudku, na tento zameriaval vlastné úvahy spôsobom „ex cathedra“.

13. Krajský súd potom vyvodil svoje závery z toho, že nemal vedomosť, na základe akých vyšetrení, resp. odborných lekárskejších náleзов, vyvodil MUDr. M. E. svoj znalecký záver. Za podstatné považoval, že záver uvedeného znalca nie je verifikovaný žiadnym iným odborným lekárskejším nálezom, ako napr. MRI chrbtice. Závery znaleckého posudku podľa krajského súdu obsahujú nejasnosti a nie je údajne dostatočne podložený odbornými vyšetreniami a nálezmi. Tu však krajský súd prekročil zákonné limity, ktoré sám v napadnutom rozsudku aj uviedol.

14. Ak by žalovaná urobila to, k čomu ju zaväzujú zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na konanie vo veciach sociálneho poistenia, a bola by si vyžiadala znalecký posudok č. 7/2017 v celosti, ako aj uviedol krajský súd, akákoľvek otázka údajnej nejasnosti, resp. nedostatočného odôvodnenia znaleckého záveru

mohla byť riešená v tomto konaní. Ak by bol znalecký posudok správne vyžiadaný v celosti, nič by nebránilo predložiť napr. dodatok znaleckého posudku, ktorý by reagoval na prípadné argumenty oponentov a ďalšie skutočnosti mohli byť zistené z výsluchu MUDr. M. E., ktorého výsluch by mohol byť rovnako dôkazným prostriedkom v konaní vo veciach sociálneho poistenia. Všetko by smerovalo k tomu, aby bola zistená materiálna pravda, t.j. či je zdravotný stav žalobkyne taký, že za splnenia ďalších zákonných podmienok, má nárok na invalidný dôchodok.

15. Napriek tomu, že žalovaná aj podľa krajského súdu pochybila, keď si nevyžiadala kompletný znalecký posudok, žaloba bola zamietnutá. Krajský súd sa vyhlásil na jednej strane za toho, kto nemôže vlastným úsudkom vyvrátiť závery odborných lekárskeho nálezov, a na druhej strane si takéto postavenie osvojil a vyjadril sa o „nedostatočnosti“ znaleckých záverov znalca, ktorý je zapísaný v zozname znalcov a každý znalecký úkon vypracúva s vedomím poučenia o následkoch podľa § 347 TZ. Krajský súd takýmto postupom nahrádzal nedostatky v dokazovaní žalovanej. Žalobkyňa sa podanou žalobou nedomáhala toho, aby jej krajský súd priznal nárok na invalidný dôchodok, ale chcela, aby sa dokazovanie pred žalovanou vysporiadalo aj s argumentmi, ktoré sú v jej prospech.

16. Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie a zároveň žalobkyňu prizná nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

III.

Vyjadrenia ku kasačnej sťažnosti

17. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne vec posúdil. Žalovaná sa pridržiavala svojho vyjadrenia k žalobe zo dňa 13. januára 2020.

18. K námietkam žalobkyne uvedeným v kasačnej sťažnosti, ktoré sú zhodné s námietkami v správnej žalobe, žalovaná poukázala na skutočnosť, že po opätovnom posúdení zdravotného stavu v rámci odvolacieho konania posudkový lekár žalovanej vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne a celkovú mieru jej poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil naďalej na 35 %. Pretože neboli splnené podmienky ustanovené v § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., teda pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, bola jej žiadosť o priznanie invalidného dôchodku zamietnutá správne a v súlade so zákonom.

19. Žalobkyňa ani v odvolacom konaní a ani k správnej žalobe nepredložila také relevantné dôkazy, ktorými by spochybnila správnosť posúdenia jej zdravotného stavu a následného rozhodnutia o jej nároku na invalidný dôchodok.

20. Pred krajským súdom žalobkyňa tiež nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo vyššej miere, aká bola stanovená posudkovými lekármi sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovanej.

21. Žalovaná sa z toho dôvodu stotožnila aj so správnym názorom krajského súdu, vyjadreným v napadnutom rozsudku v bode 13, že posudkoví lekári vo svojich odborných posudkoch primeraným spôsobom vysvetlili závery týkajúce sa posúdenia zdravotného stavu žalobkyne z hľadiska percentuálneho hodnotenia stupňa invalidity, ako podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. a s dôkazným prostriedkom, na ktorý žalobkyňa opakovane upriamila pozornosť aj v kasačnej sťažnosti, sa vysporiadali správne, keď ho rovnako ako krajský súd vyhodnotili len ako podklad na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, nie ako kľúčový dôkazný prostriedok, ktorý je potrebné ďalej skúmať a vyhodnocovať, pretože len posudkovým lekárom je zverené dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia, nie znalcom v rôznych odboroch zdravotníckeho odvetvia.

22. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

23. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovanej uviedla, že sú v ňom uvedené tie isté skutočnosti, ktoré podľa jej názoru krajský súd nesprávne posúdil. Zároveň poukázala na to, že žalovaná neuviedla ku kasačnej sťažnosti nič relevantné.

IV.

Právne posúdenie veci kasačným súdom

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená.

25. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 12. marca 2021 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

26. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

27. Podľa § 462 ods. 2 SSP, ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

28. Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

29. Podľa § 71 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

30. Podľa § 71 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

31. Podľa § 71 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

32. Podľa § 71 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

33. Podľa § 71 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

34. Podľa § 71 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

35. Podľa § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 zák. č. 461/2003 Z.z. vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

36. Podľa § 135 ods. 8 zák. č. 461/2003 Z.z. posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrojúcim lekárom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia, ústredia môže posúdiť dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

37. Podľa § 195 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie. Podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní vecí objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

38. Podľa § 196 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu vecí.

39. Podľa § 196 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

40. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o priznanie invalidného dôchodku, nakoľko podľa posudkového záveru posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky žalovanej, žalobkyňa nemá pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nakoľko jej miera poklesu bola stanovená na 35 %.

41. Kasačný súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý podrobne v odôvodnení rozsudku popísal krajský súd, a preto pre účastníkov konania známe fakty a skutočnosti nebude nadbytočne opakovať.

42. V danej veci medzi účastníkmi konania bola sporná medicínska otázka, a to určenie miery poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť.

43. Úlohou správneho súdu bolo posúdiť, či napadnuté rozhodnutie žalovanej o zamietnutí žiadosti žalobkyne o priznanie invalidného dôchodku bolo vydané v súlade so zákonom. Kasačný súd po dôkladnom oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie nie sú splnené. V prípade, ak žalobkyňa disponovala znaleckým posudkom, z ktorého vyplýva, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je v rozmedzí medzi 40 % až 50 %, pričom žalovaná, resp. jej posudkoví lekári určili mieru poklesu 35 %, bolo povinnosťou žalovanej sa týmto rozdielnym určením riadne zaoberať a svoje závery odôvodniť. Za stavu, že žalobkyňa doručila žalovanej iba poslednú stranu znaleckého posudku, bolo úlohou žalovanej s

poukazom na rozdielne určené miery poklesu vyžiadať si kompletný znalecký posudok za účelom riadneho určenia miery poklesu, resp. vysporiadania sa s rozdielnym určením miery poklesu.

44. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na to, že štúdiom znaleckého posudku č. X/XXXXX došiel k záveru, že z vlastného vyšetrenia znalcom zo dňa 20. septembra 2017 nemal vedomosť, na základe akých vyšetrení, resp. odborných lekárskeho nálezov vyvodil MUDr. E. svoj záver. Predmetný lekárskeho nález obsahuje len tento údaj, liečbu a odporúčania, pričom krajský súd mal za to, že hoci je pravdou tvrdenie žalobkyne, že žalovaná si mala ako dôkaz vyžiadať znalecký posudok č. X/XXXXX od žalobkyne v celosti, avšak napriek tejto skutočnosti krajský súd konštatoval, že posudkoví lekári žalovanej by rovnako ako krajský súd prišli k záveru, že takto spracovaný znalecký posudok č. X/XXXXX by nemohol slúžiť ako dôkaz konštatujúci záver, že žalobkyňa trpí diagnózou M51.1, nakoľko tento záver MUDr. E. nie je verifikovaný žiadnym iným odborným lekárskeho nálezom (napr. MRI chrbtice). Kasačný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vyhodnotenie predmetného znaleckého posudku ako dôkazu bolo úlohou žalovanej, ktorá pred vydaním rozhodnutia mala dôsledne postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, na ten účel si obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie, teda aj uvedený znalecký posudok. Úlohou žalovanej pri posudzovaní veci je objasňovať dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti. V prípade, ak by žalovaná postupovala v súlade s § 195 zák. č. 461/2003 Z.z. a vyžiadala si od žalobkyne predmetný znalecký posudok, a následne zistila nedostatky uvedené krajským súdom, mohla si pre účely objektívneho rozhodnutia vo veci v súčasnosti so žalobkyňou alebo znalcom obstaráť ďalšie dôkazy.

45. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa mala žalovaná zaoberať dôvodmi, ktoré ju viedli k nevyžiadaniu si predmetného znaleckého posudku, pričom kasačný súd má za to, že vyjadrenie žalovanej - že namietanie nevzatia predmetného znaleckého posudku do úvahy pri posúdení zdravotného stavu žalobkyne je právne irelevantné, pretože navrhovateľka predložila iba stranu 13 tohto znaleckého posudku - nemôže obstať. Nakoľko napadnuté rozhodnutie žalovanej takéto dôvody neobsahuje (a tieto postačujúco neobsahujú ani lekárske posudky), je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

46. Z uvedených dôvodov kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

47. V ďalšom konaní bude úlohou žalovanej postupovať v naznačenom smere, zadovážiť si nový posudok o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť, v ktorom posudkový lekár, prípadne znalec podrobne zdôvodní mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť aj s poukazom na žalobkyňou už predložený kompletný znalecký posudok. Následne žalovaná po zadovážení dostatočných podkladov za účelom objektívneho rozhodnutia, o žiadosti žalobkyne opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní v zmysle § 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.

48. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 a 2 SSP tak, že úspešnej žalobkyne priznal náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred krajským súdom a trov kasačného konania. O výške náhrady trov konania rozhodne krajský súd po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

49. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.